

66 อาร์ตทอย (Art Toy) “ยังกระแสดิไม่มีตกในกลุ่มผู้บริโภคชาวไทย หนุนให้ “ธุรกิจของเล่นคิกคักขึ้น” อย่างมาก และที่ “น่าจับตาดาร์ตทอยไทย”... ทั้งนี้ หลายฝ่ายมองว่ากระแสอาร์ตทอย เป็นอีกโอกาสกระตุ้นเศรษฐกิจไทย และก็มีแนวคิดผลักดัน “ซูอาร์ตทอยไทยเป็นซอฟต์แวร์เวอร์ไทย” ด้วย ซึ่งกับแนวคิดดังกล่าวนี้หากมีการผลักดันได้จริงจัง กรณีนี้ก็ยังมีอีกหนึ่งกลุ่มอาร์ตทอยที่น่าสนใจและน่าที่จะได้รับการส่งเสริมเป็น “ซอฟต์แวร์เวอร์ไทย” ได้ นั่นคือ “อาร์ตทอยท้องถิ่นไทย”...

การผสมผสาน “อัตลักษณ์ท้องถิ่น” กับ “รูปแบบน่ารัก” ของ “อาร์ตทอย” น่าที่จะ “ชูเป็นซอฟต์แวร์เวอร์ไทยได้”

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ที่ทาง “ทีมสกู๊ปเดลินิวส์” จะสะท้อนต่อข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาโดย รศ.ดร.พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่นำเสนอแนวคิดไว้ผ่านทาง เฟซบุ๊ก สทสว. โดยได้ระบุไว้ว่า... ของเล่นอาร์ตทอยคือรูปแบบหนึ่งของศิลปะร่วมสมัย ที่ไม่เพียงดึงดูดผู้คนด้วยความน่ารัก แต่ยังแฝงไปด้วยเนื้อหาที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ลึกซึ้ง ยิ่งปัจจุบันเป็นยุคที่การสื่อสารผ่านศิลปะมีความหลากหลาย และทรงพลังมากขึ้น อาร์ตทอยจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสาร...นี่เป็น “ความสำคัญของอาร์ตทอย” ที่ไม่ได้เป็นเพียงของเล่น-ของสะสม

แต่ยังถูก “ใช้เพิ่มพลังการสื่อสาร” ด้วย

สำหรับการนำ “ของเล่นอาร์ตทอย” มายึดโยงเข้ากับ “วัฒนธรรมท้องถิ่น” นั้น เรื่องนี้ รศ.ดร.พลวัฒน์ สะท้อนไว้ว่า... ด้วยความที่อาร์ตทอยใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสารอารมณ์และความรู้สึกได้ ทำให้คนรุ่นใหม่จึงเลือกจะใช้อาร์ตทอยเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพลังในการสื่อสาร เพื่อสะท้อนเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่นไทย โดยได้นำเอา “แนวคิด” เรื่อง คาวาอี้ (Kawaii) หรือ ความน่ารักแบบญี่ปุ่น มาปรับใช้ในการสร้างสรรค์-สร้างอาร์ตทอยที่สื่อถึงความเป็นท้องถิ่นของไทย

‘คาวาอี้ไทย’ ก็น่าลุ้น ‘Art Toy ท้องถิ่น’ ชูสู่ ‘ซอฟต์แวร์เวอร์’

รศ.ดร.พลวัฒน์ ได้ขยายความเรื่องนี้ไว้ว่า... แนวคิดคาวาอี้หรือความน่ารักแบบญี่ปุ่นนี้ ถือเป็นหัวใจหลักสำคัญ ที่ทำให้อาร์ตทอยกลายเป็นสิ่งที่เข้าถึงง่ายสำหรับคนทุกเพศทุกวัย โดยงานวิจัยของญี่ปุ่นได้ศึกษาพบว่า... “องค์ประกอบของความ Kawaii” นั้น ต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1.รูปร่างกลมที่นูนออก 2.การย่อส่วน 3.แสดงความเป็นเด็ก 4.ต้องเชื่อมโยงกับธรรมชาติ...อาจารย์สำนักวิชาศิลปศาสตร์ สะท้อนไว้ถึง “4 ปัจจัยสำคัญในการสร้างความคาวาอี้”

อย่างไรก็ตาม แต่เมื่อนำแนวคิดเหล่านี้มาปรับใช้กับวัฒนธรรม

ไทย หรืออัตลักษณ์ท้องถิ่นของไทย กรณีนี้ก็นำมาสู่คำถามที่ว่า... “แล้วความน่ารักแบบไทยนั้นมียูหรือไม?” จนได้ข้อสรุปว่า... “ความน่ารักแบบไทยมียู” แต่เป็นเรื่องที่ยังต้องปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เข้ากับความรู้สึกละแวมและความน่ารักได้ โดยเฉพาะ “ความน่ารักแบบท้องถิ่น” โดยได้มีการยกตัวอย่างผลงานศิลปินไทยรุ่นใหม่ ๆ ที่นำ “พลังของอาร์ตทอย” และ “แนวคิดควาวอิของญี่ปุ่น” มา “ปรับใช้กับอัตลักษณ์ของไทย” เพื่อเป็น “สื่อกลาง” สำหรับการนำเสนอเรื่องราวจากวัฒนธรรม และตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นของไทย...

“ตัวอย่างเช่นการสร้างตัวละครจากตำนานพื้นบ้านไทย เรื่องปลาไหลเผือกในตำนานล้านนา ที่ได้มีการปรับเปลี่ยนเรื่องราวให้เข้าถึงได้ง่ายผ่านตัวละครในรูปแบบของอาร์ตทอย ซึ่งมีการถูกเล่าใหม่ในเชิงสร้างสรรค์เพื่อสื่อสารปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมผ่านมุมมองของคนรุ่นใหม่” ...รศ.ดร.พลวัฒน์ ยกตัวอย่าง “อาร์ตทอยท้องถิ่น” สร้างสรรค์เพื่อ “สื่อสารปัญหาในสังคมสมัยใหม่” ขณะที่การ “สร้างพื้นที่สร้างสรรค์” ให้ “อาร์ตทอยเติบโต” นั้น อาจารย์ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ระบุไว้ว่า... การเติบโตของอาร์ตทอยในไทย ก็ถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชุมชน

ศิลปะรุ่นใหม่ขยายตัว เช่นที่ จ.เชียงราย ก็เป็นตัวอย่างของการขับเคลื่อนเรื่องนี้ เนื่องจากถูกไฟกระแสให้เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ที่ส่งผลให้กลายเป็น Creative City ที่สำคัญอีกแห่งของไทย ขณะที่ “อาร์ตทอยท้องถิ่น” ก็นับเป็นหนึ่งในผลผลิตที่เกิดขึ้นจากเรื่องนี้ จากการเติบโตและความนิยมที่เพิ่มขึ้นของอาร์ตทอย กลายเป็นหนึ่งในแพลตฟอร์มสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ให้กับท้องถิ่น

ทั้งนี้ รศ.ดร.พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง อาจารย์สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ยังได้ย้ำไว้ว่า... “ของเล่นอาร์ตทอย” นั้น ปัจจุบันไม่ได้เป็นเพียงแค่ของเล่นที่ให้ความรู้สึกรักหรือแค่ของสะสมที่สวยงามเท่านั้น แต่อาร์ตทอยยัง เป็นเครื่องมือในการสื่อสารความรู้สึกของผู้คนในยุคนี้ ไม่ว่าจะเป็ความเศร้า ความเหงา หรือความสุข ทั้งยังถูกใช้ เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสารทำให้คนในสังคมตระหนักถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของสังคมและผู้คน เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงใช้ เป็น “เครื่องมือถ่ายทอดอัตลักษณ์” ทั้งความเป็นวิถีวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความเป็นไทย อีกด้วย...

“ด้วยความที่อาร์ตทอยสื่อสารอารมณ์ร่วมสมัยได้ดี ศิลปินรุ่นใหม่จึงเลือกใช้อาร์ตทอยสื่อสารอารมณ์ที่บางครั้งไม่สามารถแสดงออกมาได้ผ่านคำพูด ซึ่งถ้าไทยสามารถนำจุดเด่นนี้มาผสมเข้ากับจุดขายความน่ารักแบบไทยแล้ว ไทยก็จะได้ประโยชน์อย่างมากกับเรื่องนี้” ...รศ.ดร.พลวัฒน์ ระบุไว้ถึงสิ่งที่จะได้จาก “อาร์ตทอยควาวอิแบบไทย”

นำตามจับตา “อาร์ตทอยท้องถิ่นไทย” กับการ “ใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน”... รวมถึง “เป็นซอฟต์แวร์พาเวอร์ไทย?”